

Torba Yasa Tasarısının Ticaret ve Vergi Mevzuatına Etkileri

- Türk Ticaret Kanunu'na eklenen Geçici 13 üncü madde ile işletmelerin nakit kar payı dağıtımlarına sınırlama getirilmiştir. İlgili madde hükmüne göre; devlet, il özel idaresi, belediye, köy ile diğer kamu tüzel kişilerinin pay sahibi olduğu şirketler hariç olmak üzere; sermaye şirketlerinin, 31 Aralık 2020 tarihine kadar dağıtabilecekleri nakit kâr payı tutarı 2019 yılı net dönem kârının yüzde %25'ini aşamayacaktır. Ek olarak; bu madde uyarınca genel kurulca yönetim kuruluna kâr payı avansı dağıtımı yetkisi verilmesinin de önüne geçilmiştir. Genel kurulca 2019 yılı hesap dönemine ilişkin kâr payı dağıtımı kararı alınmış ancak henüz pay sahiplerine ödeme yapılmamışsa veya kısmi ödeme yapılmışsa, 2019 yılı net dönem kârının %25'ini aşan kısma ilişkin ödemeler 31 Aralık 2020 tarihine kadar ertelenecektir.
- Türk Ticaret Kanunu'nun 399'uncu maddesinde yapılan değişiklik uyarınca, faaliyet döneminin beşinci ayına kadar (değişiklik öncesinde dördüncü ayına kadardı) denetçi seçilememişse, denetçi, yönetim kurulunun, her yönetim kurulu üyesinin veya herhangi bir pay sahibinin istemi üzerine, şirket merkezinin bulunduğu yerdeki asliye ticaret mahkemesince atanacaktır.
- Türk Ticaret Kanunu'nun değişen 409 ve 617'inci maddeleri çerçevesinde, anonim ve limited şirketlerin genel kurul olağan toplantıları her faaliyet dönemi sonundan itibaren beş ay içinde (değişiklik öncesinde üç ay içinde) yapılacaktır. Türk Ticaret Kanunu'nun 562 inci maddesine (g) bendi eklenerek; öngörülen sürelerde olağan genel kurulu toplantıya çağırmayan anonim şirket yönetim kurulu üyeleri ile limited şirket müdürleri için idari para cezası öngörülmüştür.
- Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanuna eklenen Ek Madde 7 ile mücbir sebep hallerinde yapılacak işlemlere ilişkin olarak Hazine ve Maliye Bakanı'na yetki verilmiştir. Bu yetki çerçevesinde; Bakan; doğal afetler (yangın, deprem, su baskını vs.), ülkede genel veya kısmi seferberlik ilanı, genel veya kısmi grev, lokavt gibi kısmi hak kullanımından doğan imkânsızlıkların meydana gelmesi, bulaşıcı hastalık, salgın gibi olayların çıkması ve benzeri hâller gibi mücbir sebeplerin varlığı halinde; Hazine taşınmazlarına ilişkin olarak sözleşmeye istinaden ödenmesi gereken bedeller ile ecrimisil bedellerinin mücbir sebep halinin devamı süresince alınmamasına, erteleme, indirim, taksitlendirme yapılmasına, bunlara ilişkin faiz alınmamasına veya yürürlükteki faiz oranından daha düşük faiz uygulanmasına ve diğer hususları belirlemeye yetkili kılınmıştır.
- Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'a eklenen Geçici 4 üncü madde uyarınca, COVID-19 salgını nedeniyle, ticaret gemilerine düzenlenen ve 11 Mart 2020 tarihinden itibaren süresi dolan denize elverişlilik belgelerinin süresi, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 3 ay uzatılmıştır.
- Araştırma, Geliştirme ve Tasarım Faaliyetlerinin Desteklenmesi Hakkında Kanun'un 3 ncü maddesine eklenen hüküm ile Ülkede meydana gelen deprem, sel, doğal afet, salgın hastalık gibi mücbir sebep sayılabilecek hallerin ortaya çıkması durumunda Cumhurbaşkanı'na, söz konusu Kanun çerçevesinde Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri dışında da yapılabilmesine izin vermesi konusunda yetki verilmiştir. Bu süreçte bahse konu Kanun çerçevesinde tanınan indirim, istisna, destek ve teşviklerin uygulanmasına aynı şekilde devam edilecektir.
- Teknoloji Geliştirme Bölgeleri Kanunu'nun geçici 2'nci maddesine eklenen hüküm ile Ülkede meydana gelen deprem, sel, doğal afet, salgın hastalık gibi mücbir sebep sayılabilecek hallerin ortaya çıkması durumunda Cumhurbaşkanı'na, söz konusu Kanun çerçevesinde Ar-Ge ve Tasarım Merkezlerinde yürütülen faaliyetlerin Ar-Ge ve Tasarım Merkezleri dışında da yapılabilmesine izin vermesi konusunda yetki verilmiştir. Bu süreçte bahse konu Kanun çerçevesinde tanınan indirim, istisna, destek ve teşviklerin uygulanmasına aynı şekilde devam edilecektir.
- Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanununun değişen 38 inci maddesi ile birlikte, Kanun'un yürürlüğe girdiği tarihten itibaren faktoring sözleşmelerinin, yazılı veya uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle mesafeli olarak ya da Kurulun yazılı şeklini yerine geçebileceklerini belirlediği ve bir bilişim veya elektronik haberleşme cihazı üzerinden gerçekleştirilecek diğer yöntemler yoluyla kurulacak şekilde düzenlenebilmesi mümkün hale getirilmiştir.

- Kamu İhale Kanunu'nun "İstisnalar" kenar başlıklı 3 üncü maddesine yapılan ekleme ile doğal afetler, kanuni grev, genel salgın hastalık, kısmi veya genel seferberlik gibi **mücbir sebep hallerinde ihtiyaç olan mal ve hizmet alımları ile yapım işleri istisna kapsamına** alınmıştır.
- **Bankacılık Kanunu, Banka Kartları ve Kredi Kartları Kanunu ile Finansal Kiralama, Faktoring ve Finansman Şirketleri Kanunları** uyarınca düzenlenecek bazı **sözleşmelerin** uzaktan iletişim araçlarının kullanılması suretiyle **mesafeli olarak** ya da bir **bilişim veya elektronik haberleşme cihazı** üzerinden gerçekleştirilecek diğer yöntemler yoluyla **düzenlenmesine** imkân tanınmıştır.
- Türk Ticaret Kanununun "Tescil" kenar başlıklı 40 ıncı maddesinin değiştirilen ikinci fıkrası ile kamu kurum ve kuruluşlarınca veri tabanına kaydedilmek üzere imzası alınan **yetkili kimselerin imzalarının**, Ticaret Bakanlığı tarafından ilgili kurum ve kuruluştan **elektronik ortamda** alınarak **ticaret sicili müdürlüğünce** görüntülenebilmesine ve **ticaret sicili dosyasında** saklanabilmesine imkân sağlandığı hallerde **imza beyanı alınmaması** sağlanmıştır.
- Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanunun 7 nci maddesi değiştirilmesi neticesinde, **et ve süt ürünleri** ile üretim tarihinden itibaren **otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına** ilişkin **ödemelerin süresi, borçlunun büyük ölçekli işletme olduğu hâllerde, malın teslim tarihinden itibaren 30 günü geçemeyecektir.** Bu hükme aykırı hareket edenlere, **500.000 TL'den fazla olmamak** üzere süresinde **ödenmeyen tutarın %25'i** oranında idari para cezası kesilecektir.
- Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanuna eklenen Ek Madde 1 ve Ek Madde 2 ile **"fahiş fiyat"** ve **"stokçuluk"** risklerine karşı önlemler alınmıştır. Ek Madde 1 uyarınca üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından **girdi maliyeti ve döviz kuru artışı gibi haklı bir gerekçe** olmaksızın bir mal veya hizmetin **satış fiyatında aşırı artış yapılamayacaktır.** Bu hükme aykırı hareket edenlere **10.000 TL'den 100.000 TL'ye kadar idari para cezası** uygulanacaktır. Ek Madde 2 uyarınca ise üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler tarafından **fiyat artışı beklentisi** veya benzeri sebeplerle **mal satışından kaçınamayacak;** piyasada **darlık yaratici,** piyasa dengesini ve **serbest rekabeti bozucu** faaliyetler ile **tüketicinin mallara ulaşmasını engelleyici** faaliyetlerde **bulunulamayacaktır.** Bu hükme aykırı hareket edenlere **50.000 TL'den 500.000 TL'ye kadar idari para cezası** uygulanacaktır.